

Megjelenik a lap **Temesvá-**
rótt minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben,
akár postai szétküldéssel:

Égész évre 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.

Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap ház-
hozordásáért rendelést tehetnek
a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros,
bécsi utca 68. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

[Előfizetni helyben a szer-
kesztőségnél, vagy a helybeli könyv-
kereskedésekben; vidéken min-
den cs. kir. postahivatalnál szer-
kesztőséghez utasítandó bérmentes
levelekben.]

Hirdetések minden közhasználat-
ban lévő nyelven fölvetetnek. A
beigatásért minden három hasábos
egyes sorért 4 p. vagy 7 uj kraj-
cárnyi díjszámítatik.

Kiadó hivatal: belváros, bé-
csi utca Uhrmann Márton
műkereskedésében.

Kedd, március 6. 1860.

10. szám.

Harmadik évi folyam.

*Lapunk 9-ik száma hatóságilag
lefoglaltatott.*

A nevelés alapja.

(Folytatás)

Az első nevelés tehát közönséges érdek, kivétel nélkül egyformán alkalmazható minden sorsu és rendű gyermekekre, melyet, minthogy legolcsóbb és legbiztosabb nevelés, egy kis béketűréssel és jutalmassal fáradsággal mindenki költség nélkül, megadhat édes gyermekének: mely ekkép történhet meg a háznál: ha a gondos szülők gyermekeiket szemük előtt tartva, eltávolítják mind azt, ami a gyermekekre rossz és ártalmas benyomást okoz, és a természetes neveléssel öszve nem fér.

Az erkölcsi törvényt pedig e rövid, de biztos uton fejleszthetik gyermekeikben, midőn észreveszik és látják, hogy a gyermek testvéreinek, pajtásainak, más gyermekeiknek, cselédeknek akár mi módon pajkosan hatáskodik, azokat üti, veri, civódik, öszve nem fér; intessék meg szeliden, ha készségre nem bírhatják, el kell őket különböztetni, hogy a gyermek nyomában érezze a társadalmi élet hiányát és szükségét; mind addig távol tartassék a többitől, míg magába nem tér, s engedelmet nem kér, hogy ezután azt máson elnem követi, ami neki sem tetszenék. Ha sirna, rina, sem kell előbb helyéből kimozdítani; mert ha a gyermek kedélyét a szülők állhatatossága le nem veri, jövőre a gyermek makacsabb lesz, nem hoz jó gyümölcsöt, az marad, aki volt. De ha észreveszi, hogy ha mindjárt addig sir, ri is, míg beleunván elaluszik, még sem kedveznek neki, ezt kétszer sem fogja próbálni, meghunyászkodik, megadja magát. Ez egyszerű módot szakadatlanul kell gyakorolni mind addig, míg a gyermek meg nem törődött, öntudatra nem jött, hogy az másnak sem kedves, ami neki nem tetszenék.

Nem lehet a gyakorlati életből minden esetet elősorolni; de a szemes szülők találni fognak minden előfordulandó alkalommal ellenszert a gyermek javítására, erélyesen működve kitört és fölzaklatott

indulatai ellen; de még is mindenha szeretettel, hogy a gyermek szülői iránt elne veszítse bizodalmit; ennek oly nagyoknak, határtalannak kell lenni a gyermekekben, hogy még hibáit is elmondja; mi nem történék meg, ha a gyermeket ütnék, vernék, gunyolnák, szidalmaznák; ily embertelen nevelés a gyermeket visszatartóvá, hazuggá, ravaszszá, öszintelessé: a házi első nevelést pedig foganatlanná tenné; ezen kívül jó példát sem látna indulatos szülőiben; e bánásmód minden becsületérzést elfojtana benne, ezt pedig a hogy csak lehet, inkább nevelni és gyarapítani kell a kisdedekben, hogy a jó hirre, névre, dicséretre, becsületre minél többet tartsanak. E nemes érzelem maga is elég leend arra, hogy őket tiltott lépéstől visszatartóztassa. A becsület-érzés, és közvélemény fölötté nagy rugója a jó erkölcsöknek. — Egyiptusban ez tartá fön a jámborságot; holta után minden ember, kivétel és különbség nélkül, köztéletre tétetett ki; ha rendetlen életűnek találtatott, ha fejedelem volt is, nem részesült tisztességes temetésben. Ezt nálunk egykor szamar-temetésnek nevezték, mint egy régi magyar könyvben olvasom.

Büntetéshez gyéren, és csak oly esetben tanácsos nyulni, ha a megátalkodott gyermek már éppen nem hajtana szóra; de ez is már romlottság jele, ennek tehát mindenkép elejét kell venni, hogy szokássá ne válják, nem annyira veréssel, mint koplalással; főzzön az anya egy oly ételt, melyet a gyermek szeret, s midőn az asztalra tétetik, adjanak a gyermek kezébe egy darab száraz kenyert, és parancsolják el az asztaltól; ezt mind addig kell folytatni, míg a gyermek meg nem törődött, magába nem szállt. Kétségen kívül fájni fog a szülőknek, de jobb most sirjon, zokogjon a gyermek, mint később a szülők; szóval tehetségök szerint igyekezzenek, hogy az erkölcsi törvény ellen hajlongó önkényt a gyermekben elnyomják, javíthatása felől nem kell kétségbe esni.

Az előkelő házból való gyermekkel nem kell nemzetsége tekintetét tudatni, hogy lenéző ne legyen; — érezze az előkelő születésű gyermek is szükségét és tehetetlenségét, hogy felebarátja segédelmét nem nélkülözheti; tehát a mire szüksége van, a cselédhez is kérés-képp járuljon: Pál, kérem tisztítsa

meg csizmáimat; kérem porolja ki ruhámat; kérem hozzon fris ivóvizet. De nem kell engedni, hogy a eseléd vele társalkodjék, barátkozzék, faggassa, neki hizelegjék. Már kisdéd korában arra kell a gyermeket szoktatni, mihelyt lábra kapott, hogy szülőin kívül, senkit se hagyjon magához nyulni, ne engedje magát fogdosztatni, még játékközben sem: de ő se nyuljon más gyermekhez, ne fogdossa; e jó szokás a szemérmesség egyik védpajzsa leendő, melynek a gyermek egykor nagy hasznát veendő. — Nem tanácsos több gyermeket egynél, egy ágyban hálaltatni.

Érzékeny szívet gerjeszthetni a gyermekben, ha mások nyomoraival szemlátomást megismertetik, ha a szülők az igazi szegénynek nyújtott segédelmet gyermekeik által adatják a szegény kérőnek. — Ha fősvénységre hajló a gyermek, hasonló szerrel orvosoltassék; az az, táplálékon és ruházaton kívül, semmi örömben, ajándékban, játékban nem kell részesíteni, saját kárán tanulja a fősvénység rutságát ismerni.

Állatokról is értesíteni illik a kisdédeknek, hogy isten ezeket az ember segedelmére, eledelére, vagy más közhaszonra teremté, hogy az állatnak is van érzékenysége, fáj neki, midőn kinozzák, ütik, verik, ereje fölött megterhelik, zaklatják. Az állat-csigázás kegyetlenség jele. Quintilianus emlékezetben hagyta L. 5. c. g. hogy Athenében az Areopagiták (törvénybírák neve volt) egy gyermeket azért, hogy egy varju szemét kiszurta, kegyetlenségeért halálra ítélték, tekintve nem a varjat, hanem a kegyetlenséget. Photius pedig in Excerptis ex Helladii Chrestomathia L. 4. beszéli, hogy ugyan ez a törvényszék egyik ülnökét, mivel az ölyv elől repülő s ölébe szállott verebet megölé, szintén elítélte, nem a verébért, hanem kegyetlenségeért; a ki képes állatokon kegyetlenkedni; az oly ember ingerültségében felebarátját sem fogja sajnálni. Állatkinzást tehát nem kell a gyermekekben tűrni: értesíteni kell, hogy még az állatokat is egyszerre végezzék ki, hogy ne szenvedjenek. Ne engedjék a szülők, hogy a kisdéd ölébe, vagy ágyába vegye az ártalmas lehelletű macskát, azt a szobában tartsa, az ebbel ingerkedjék.

Embermegbecsülés, és állat iránti szelidség után, adassék értésévé a gyermeknek, hogy nem csak ember és állatsértés és bántás tilos; és meg nem fér az erkölcsi törvénnyel; de hogy a más ember tulajdonához sem szabad nyulni, mert te se szeretnéd, ha valaki elvonná játékodat.

(Folytatás köv.)

Podhradszky József.

Régi levéltárca.

Közi Ránosztai Rezső.

Bethlen Gábor nyilatkozata az ő lovasaihoz.

Generosis, Egregiis, et Strenuis Capitaneis, ductoribus universis, etc. etc.

Gabriel Dei Gratia regnorum Hungariae, et Transsilvaniae Princeps

Nem keves busulással való cziudalkozásunk vagion az ti nagi embertelen vakmerőségeteken értvén, hofi által nem akartatok menni, az mi confederatus atyánk fiainak segítsegeökre, külömben, hanem hofi ti nektek megh fizessenek, s eöt, hatt, forintot adjanak eleöre; mert ideghen Országban mentek; ha megh nem adnak*) pedigh fizetéteketh, ti oda mennetek, a hol fizetést adnak. Azt remenlieök vala feleöletek, hogy immár valaha megh beczeöllitek magatokat, és erkölczeöteket megh jobbecsiatok, es hogy tiöis megh gondolliatok azt, hofi ez mostani állapattiaban niomorult hazzanknak, ha harom, negy holnapigh nem fizetnenek is, látván Orszagnak miattatok reötenetes pusztasságáth, fizetetlen is szolgálnatok egy ideig, — azzal hívséges szerezeteketh megh mutattiatok nemzetetekhöz; de a mint bizoniosson értjük, azonak vadtok, kik az eleöt scöt naponkent eöreögbetitek, magatok feleöl valo undok gialazatos hireteketh, es azzal minden Orszagunkath idegenititek magatoktól, ugi hogy senki ne kivannia ezután az ti szolgálatotokath, hanem inkább oltalmazzák magokat minden rendek teöletek, nem keölemben mint az tüzteöl.

Mert bizoniara nem segetsegere vagion az Országhtoknak az tiö szolgálatotok, hanem pusztulására, romlására; mert az természetth szerint valo ellensegh sem rontotta Magyar Országot inkább tinálatoknál, rakvák levén minden névvel megh nevezhetendeö Istentelenséggel, mellickert, ha életetéket megh nem jobbetiatok, lehetetlen dologh, hogy az Felseges Istennek retteneteös biönteteö ostorat ell kereölhésétek, mert, a holl fell mentetek is, az szegenseget iszoniu Kegetlenséggel dultatok, foztottatok, Szent Egihazakat fcöl teörtetek, fertelmes paráznasagokath czeliekedeöt sok keözeöletek, egi pénzt nem keöltetetek, mindenütt penz nélkül éltetek, mostan immár egyi kis Szolgálatot levén eleöttetek mingiárt sarczollatiok Uratokat, mely mereö sarolltatassan valo ok adás teölettek; ez e az emberségh, ez e az hívséges szolgálat, ez e az Istenesen valo életh? bezzeg nem ez illien tanulsággall bocsátottunk volt ell mi titeketh.

Nem illik igaz vitezleö rendhez ez illien maga

*) Itt a határozatlan igealak — „adnak“ — használatát, a határozott „adják“ helyett, csupán az író felhevült állapotának tulajdonitom, mert öseink ezeket sohasem cserélék föl így mint itt is szlavosan; s hogy Bethlen e levele a többiektől mind helyesírási, mind fogalmazási tekintetben eltérő, azt szintén az előbbi oknak tudom be.

viselet — de azt kérdgiök teölletek, micsoda leölky ismerettel meritek az fizetést kérny, megh penigh feniegetessell, partiötésre valo utnitassall, holl szolgáltatok az Országnak az ellensegh ellen, holl elteket pinzen, mert ugy Kerhetnétek méltán fizetésteket, ha igazán pinzen elnétek, semmit annelkül el nem vennetek; megh ugis ha látmatok az nagi fogiatkozást, nem kéöllene mingiarth igi zugulodnatok, es embertelen feniegetessell elnetek, hanem nagj emberseggell keveset varakoznatok kellene; igj varhatnatok minden gratiankat feietekre.

De ez illien szept intesekkel való irásunknak veget veteönk, mert: tudgiuk, hogi hazontalan, es nem fog semmit raitatok.

Annakokaért hadgiuk, es igen serio parancziolliuk ti nektek feienkint, hogi ez illien nagi ember telensegnek beket hagiatok, magatokat igen meghbeczöllietek, az sok Istentelenségnek vessetek vegeth, mi réánk, es az egész Magyar Nemzetre, gialazatot ne hozzatok, confoederatus Orszaginknak szolgalliatok igaz hivséggel az rettenetes dulasnak békét hadgiatok, Capitantoktoll, es utánna Hadnagitoktol halgassatok, az keözönséges Szolgálatra valo parancziolattioknak engedelmesek legietek, az Magyar vitéz jo hirét nevét megh visellietek az mi Fejedelmi meltosagunkat mint az szemetek feniet orizzétek, ellensegönk ellen vitézek es ne oniasz*) emberek legietek, megh emlekezzetek arról, hogi azon az undok eleteö kozak ellensegh miat, melj nagi gialazatot es megh beczeölhetlen kárt vallott Magyar Ország.

Az Feölséges Istent segítsegeöl híván igiekeozetek magatokrol azt az nagi gialazatot ell teörleny, es azokon boszút allany, melliet ha czelekesztek, es illien engedelmes szolgálatokath, Istennessen valo életeteket megh ertieök, bizoniossan igérjeök az mi Fejedelmi Kegyelmessegeönket, fizetéstek is igy igazán megadatik.

De ha azon Istenteleneöl valo dulasban foglaliatok magatokath, mint eddigh, s azonban az szolgálatatoll az szeökseggnek ideien gialazatosan magatokath hátra vonszálok bizoniossan ezt is ell hidgietek, hogi fizetéstek igj megh nem adatik, heöt**) halállal beöntettiök megh az ollianokat, valakik okot adnak arra.

Eddigh valo dulastokath, mi ell szenvedgyieok, noha bizoniara negi ho penzt is megh halad az tiöpenz nélkeöl való éléstek, mind az altall ha ezutan ugis viselietek magatokath, mint igaz vitez emberek, arról is elfeletkezeönk, ***) es a mi Fejedelmi gratianokban veszeönk benneteketh.

*) Oniasz olvasd = Onyász, régi elavult szó, mely még némely tájainkon most is divik, annyit tesz mint a fraencia blazirt = elpuhult, elmállott, kimerül', gyáva.

**) Heöt származik a „hely“töböl, annyit tesz mint helyött vagy mint mi írjuk = helyett.

***) Itt ugy látszik valami kimaradt, bizonyosan az „elengedjük“ szó, vagy ilyenféle kitétel.

Ezeket akartuk Fejedelmi Kegyelmessegeönkbeöl ti nektek intéstekre iratnunk, melliekhez hogj azutan feienkint magatokath alkalmaztassatok, meghis feietek, es tisztességték veztése alatt parancziolliuk Legyetek egésségben, es serények az igaz vitéz ségben.

Dat in libera regiaque civitate Leuchoviensi, die 17. Máji 1620.

Gabriel m. p.

Levelezések.

Brassó, febr. 7-én. A farsang eddig letelt részére visszatekintve, kellemes érzés hatja át akaratlan is a keblet, kéjtelt benyomások vizhatásában.

Legelöl ezek közt áll kétségtelen a mult hó 29-én S. Szt.-Györgyön tartatott Kazinczy-ünnepély s bál, melyhez hasonlót vagy hasonlíthatót a „Háromszék“, söt tán Erdélyhonunk évkönyveiben nem lelhetünk. Szellemdús, kedélyes lelkesült volt ez ünnepély es igen soká képzend jelentékeny emlékpercet a szép számmal megjelentek sziveiben.

Az ünnepély rendezete t. Antos s Horváth uraknak tökéletesen dicséretökre vált; s annyival inkább érdemlék a közháladatosság bö mértékben tapasztalt nyilvánításait, mert ök magok is tetteleg járultak — mint előadók — a sikerhez.

Megemlitendö a szavalatok közül Szász Károly s Tompa M. pályadijt nyert költeményein kívül Demeter Sándor K. Vásárhelyi ref. segédlelkész „Apotheosis“ címü lelkes költeménye, mely a közlekesültséget tetöpontjára emelé. Az ifju költö — ki tehetségei fejlődését nagy részben volt fönökének, Szász Károlynak köszönheti — sok kitüntetésben részesült s ugyszólván az est élő hösévé lett. Szép reményekre jogosit a hallott k után Demeter Sándor, jelesb irói tehetségekben oly szegény (?) honunkban.

S. Uzon helysége is rendezett ez alkalommal hasonló ünnepélyt; azonban hallomás szerint igen csendesen folyt le, miután inkább a közelebb s ugyszólván a „Háromszék“ központját képezö Szt.-Györgyrei megjelenés foglaltatá el a közőnséget.

E hó 15-ére a helybeli magyar olvasó-egylet a leendő kaszinó javára rendezett táncvigalmat, melyre reményljük igen sokan fognak megjelenni a nagyszámban meghittak közül.

Egyébiránt a farsang vigan folyik le, s a táncvigalmak — nevezetesen a kaszinó- s román nőegyleti bálók nagy részvétnék örvendnek.

A színházi előadások ezalatt megszüntettek; minek a fennforgó körülmények közt szinte örülnünk kell. Ellenben kedvesen tapasztaljuk a nemzeti színházunk iránt naponta növekvö részvétet, s az általános megelégedést. A társulat, s főkép annak operai része kitünö szorgalmat fejt ki, s a készületben levöldalmüvek — „Hugenották“, „Kedvencnö“, „Granadai

éjtanya“ (Nachtlager) — szép élvezet reményével kecsigetlik a közönséget. A „Ploerinel bucsu“ hír szerint még ez időnyben kerülend szinpadra, s így tán a kolosváriak leendnek első e régóta (!) szönyegen levő dalmű hallhatásában.

Tavasza mi is idevárjuk a derék társulatot s előre örvendünk e ritka élvezetü estéknek.

Hallomás szerint a helybeli színházat ez évtől (ösz-től) fogva, Stahlberg szebeni színész bérelte volna ki több évre, s a fensőbb helyről engedélynek is birtokában lenne már. — A jelenlegi igazgatóság s társulatra nézve csak a „Delibera nos“ mellett kell maradnunk.

N. m. t.

Nagy-Várad, február közepén. Vége a farsangnak, elhangzott a vigadók zaja. Hamut hintünk fejünkre, mert a multság után a komoly magánkbatérés szent napjai intenek, hogy számoljunk. Számoljunk önmagunkkal s azután számoljunk erszényünkkel.

Legjobb dolguk van ilyenkor azoknak kik azt mondhatják egész nyugodtsággal: „Mulattunk, költöttünk, de nem hiányzik semmi. „Ezt pedig ép oly sokan elmondhatnák, mint a mily sokan nem mondják, — ha erejükhez, jövedelmükhez képest arányitanák a kiadást! — Mert hisz a mérsékelt multság önmagát fizette meg, s így a költés nemis költés reá. Ellenben a rendentuli dobzodás nem csak nem fizeti ki magát, de sőt kétszeresen kiadásba veri az embert — a pazarlásig.

Mi váradiai mulattunk, de az igaz, hogy költöttünk is Hanem ha költöttünk is mindamellert, azon öntudat nyugtat meg bennünket, hogy nem költöttünk rosszra, mert meghonosítottuk édes nemzeti öltözetün'et, azt a szép, rég-nélkülözött ruhát, melyben — mint egy barátom mondá — senki nem nézhet ki rosszul, mert mindannyinak szépek kell benne lenni, mihelyest egyszer magyarnak született.

Dalidóinkon, melyek közöl az Akademiáé, a lövész-, s a koldus ápoló egyeslet két álcás bálja különösen megemlítettök — mondom minden dalidóinkon egytől egyig magyar öltönyben jelentek meg ifjaink s leányaink. Öröm őket nézni, szinte megugrál a magyar keblében dobogó szív, mert míg az agg visszaálmodottnak hiszi régi idejét, az ifju beteljesülve látja képzeményeit. De a mint öröm látni ifjainkat s hölgyeinket saját öltönyeikben, nemzeti magyar ruhánkban, ép oly elszomorító látni azt, mint törekednek egymást felülmulni fényre csillogásra Tehát a legszentebb, a legfönségebb cél sincs biztosítva, hogy ki ne játszatassék?! Van korunknak egy vészthozó s előbb-utóbb végenyészetbe döntő óriása, bálványa, melynek papjai és papnői hasonlithatatlanul nagyobb, veszélyesebb számmal léteznek napjainkban, mint valaha. Van egy ércszobor, mely előtt leborulunk, s keresztény létünkre is áldozatokat rakunk lábaihoz; — a dus lerakja kincsét, a középtehetségű vagyonát, a szegény?! — a szegény utolsó fillérét, s ha ez nem elég, belsójét, becsületét, erényét, dobja oda áldozatul, de azért visz áldozatot, azért ő sem maradhat el. E bálvány, ez ércszobor a fényűzés. . . . Átká a világnak, átká az emberiségnek Kérdezték meg a családokat, kik koldulva járnak zordon télen,

kegyelemkenyérért, mi tette őket ily szegénynyé? Tudakoljátok meg a leánytól, kit szégyenbélyege miatt messze elkerültök, mi által lett ily szánandóan aljassá? Bizonyosan sirva fogják nektek bevallani, hogy a fényűzés vitte őket ennyire Mert a fényűzés egy szörny, melynek áldozat kell s az emberek áldoznak neki pénzzel, becsülettel, boldogsággal egyaránt És az anya, ki leányát fényűzés bábójává tevé, megérdemli a fájdalmat, mit korunkban nem ritka erkölcsi elbukások gyalázata okoz

Midőn a nemzeti öltözetet régi számkivetéséből ismét hazahiva láttuk, azt hittük, miként a romboló idegen divat vasbilincsei lehullanak, széttöretnek: azt hittük, miként nemzeti öltözetünk előtt háttérbe szorulnak a honfi érzeten kívül minden egyéb gondolatok, s mi szívvvel, lélekkel, testben, öltözetben magyarok, fogunk járnunk úgy: hogy meglátszassék rajtunk miként szeretünk mi is honfiak lenni, de egyszersmind szeretjük, ha mások is hozzánk hasonlítanak.

De fájdalom nyilvános vigalmaink csillogó öltözetei, éppen úgy mint magán multságaink társas körei ép az ellenkezőről győznek meg.

Éppen úgy divatcikket alkottunk nemzeti öltözetünkől mint bármi másból a világon.

Az a főcél, hogy ragyogjunk, hogy másokat fölülmuljunk benne, nem pedig a nemzeti érzelem nyilatkozványa. Nem a honfúság, nem a nemzetiség nemtő anyala vezet öltözkedésünkben hanem a divat, a fényűzés pártos szelleme.

Kevés idő mulva ép úgy kimenend öltözetünk is a divatból közöttünk, mint kiment száz meg százféle már, s ismét oly idegen lesz a magyar ruha a magyar előtt, mint volt eddig, évtizedeken keresztül; igen mondom úgy lesz, ha csupán divatcikket csinálunk vele.

Hordjunk nemzeti ruhánkat nemzetiségből, s ne csináljunk vele divatot, de szükségét pótoljunk; mert ki e szent öltözetet a hazafúság tág köpenye alatt divatcikké aljasítja, azt a gyalázat bélyege követendi majd

Hordjunk nemzeti ruhánkat mindig, s fogadjuk fel, hogy szív, lélek s öltözetben örökre, örökre magyarok akarunk lenni

A nyilvános vigalmakon kívül, derült magyar zamatu házi multságok is fűszerezék farsangi időnyeinket.

A magyar akademia részére begyült összeg 500—600 pft., ehez még a városi tanács is, a derék ügybarátok sürgetésére mintegy 4000 fttal járult.

A magyarok védszellemc lebegjen felettünk s édes hazánk felett. Isten velünk.

Zarándy Aurel.

Nagy-Várad, február végén. Tek. szerkesztő ur! Elragadtatva irom e sorokat, miket becses lapja olvasó közönsége elé szántam, mert egy oly fiatal művészt kívánok benne felemlíteni, ki a magyar hazának disze, büszkesége; s egykor festési csillaga lehet, sőt nem egykor de pár év mulva Szerényen megvonulva napokon át műcsarnokába temetkezve, tanulmányozásainak él, s teremt, alkot, min megáll a műértő-képzelet.

E fiatal művész neve Hahn Antal. Neve igaz nem magyar, de szíve, lelke, nyelve, egészen az

Hahn a szó legszorosabb értelmében művész, nála a

compositio szépsége, az olvadó szinezés lágysága, a természet magasztossága, együtt van művein, s teremtő ecsete alatt mind nagy, mind mesteri.

Nem kirivásokban keresi a megkapót, hanem a művészi felfogás, és alakításban. Alakjai oly hivek, oly természetesek, s még is oly művésziek, hogy míg egy részről, csaknem élni, lehelni látszanak, másrészt bámulatra ragadnak, mert a nagy olasz mestereket látja benne a szemlélő megfigyadni, kiknek Hahn 6 évi Romábani tanulmányozása alatt látogatója, buzgó tanítványa volt. — — — Hahnon igen meglátszik a nagy mesterek hatása, de mindamellett ő nem utánzó, ő igazán a szó legszorosabb értelmében festési teremtő lángész. Ki igénytelenségemnek ezt vonakodnék elhinni, legyen szives a műegylet által már megvett két, s most kiállításon levő egy képét, „a vándor cigányokat“ megnézni Pesten.

Vagy jöjjön műtermébe s tekintse a „romai remetét“ az „olasz hölgyet“ a „cigány leányt“ s meggyőződhetik szavaim valóságáról.

Hahn gyöngye a honnak s adja isten, hogy feszítésünket sok jeles művel gazdagíthassa.

Nagyon sajnosan értesültünk a felől, miként bennünket idehagyni szándékozik, s mihelyt a politikai állások engedik Romába menend, de másrészt megnyugszunk benne, mert tudjuk, hogy ő a távolban sem fog elfeledkezni édes honáról s a magyar névnek diszt, becsületet, koszorut aratand.

Megengedi ugy-e tek. szerkesztő ur, hogy még egyszer másszor e derék hazánkfiára visszatérjek adandó alkalommal.*)

Zarándy Aurel.

*) Sőt kérjük arra.

(Szerk.)

T Á R C A.

Egy bokor két virága.

(Történeli beszély.)

Irta Remellay Gusztáv.

(Folytatás.)

Valóban rendkívüli költői képzelő tehetséggel birsz Omár, szólt közbe Szokoli, hogy ily eszményalakot tudtál magadnak alkotni, a minő szived bálványa, mert nekem nem volt eddig fogalmam annyi bájról, mennyi arcán, szemeiben és termetén egyesül.

S ha élve látnád őt! kiáltott fel ihlesülten Omár, — ha látnád őt főleg oly percekben, midőn hazája gyönyörű dalait énekelve átszellemül angyali arca, a magasztos honleányi öröm, vagy mély keserv által, a mint ennek vagy amannak tolmáclata nyilatkozik bennük! Olyan ő akkor, mintha azon égből leszállt nemtő lenne, ki nemzetem ősrégéje szerint dalával álomba ringatta az első árvát.*) Ezen menyei kifejezés utóvarázsa lepte el arcát, azon percben midőn először láttam, mert előbb mintsem észrevették a szekeret, melyen a várkastély felé közeledtem a kapu közelében levő terebélyfák árnyában — mint később megtudtam énekelte Tinódi egyik dalát, mely nemzete bálványa, Mátyás diadalait dicsőíté. Már értesülve lévén Balassa által érkezésem felől, szekereimhez közeledtek, midőn az a várkapuhoz ért. Ő lanttal kezében jött, s a mint szemeim arcára tekintettek, ki volt mondva szivem ítélete, mert a szikra, mely azóta, hogy képzelő tehetségem ábrányával foglalkozott, tudtam nélkül létezett már szivemben, most máglyaszerű lánggá fejlődött ki.

A sors súlyosan állt rajtam bosszút azért, hogy hosszas ideig pajzán és keserű gúnyt üztem Ustaldzsü Huszeinnal, midőn Bonigniani a firenci követ egyetlen leányába szeretvén, nem tudta leküzdeni szerelmét, ha bár átkellett is látnia, hogy a remény legcsekélyebb sugárával sem kecsegtetheti magát. Dörének mondtam őt, hogy nem tudott parancsolni szivének, és lemondta minden más hölgy csókjairól, imádtá a szép Izaurát, mindaddig mig elnem vérzett a csatamezőn.

Bár hasonló sors érne, mi, hogy megtörténhessék, sürgetni fogom, hogy áttésem Azsiába, mert napról napra

sajgóbbá lesz szivem sebe. Oh! Omár, mily gyenge az ész a legerősebb akarat s a legszilárdabb eltökélés is, a felzúdult szív, és a fellobbant szenvedély irányában, mert noha azonnal a mint lángot vetett szivem, átláttam érzeményem dörését, s elakartam azt fojtani, hasztalan volt minden törekvésem, s néhány nap alatt, szerelmem egygyé lett lelkellem, öszveforrt szivem gyökereivel, s kirrthatatlanul befészkelte magát keblembe.

És ő észrevette e szerelmedet? kérde Szokoli.

Nem! felelt Omár, mert bár mily nagy megeröltetésembe került is, mégis tudtam annyira uralkodni magam fölött, hogy soha egy pillanat annál kevésbé szó által nem árultam el szerelmemet. Pedig ez több mint emberi feladat volt, és hogy sikerült, megvallom, hogy az első szerelem legforróbb hevével csügg egy deli és jeles dalián, ki már birja is atyja ígéretét, hogy neje leend.

Talán ha nem tudom ezt, annyira erőt vett volna rajtam szenvedélyem, hogy megvallom neki lángoló szerelmemet, mert hiszen a szív fölötté merész reményeiben, és mivel azóta, hogy Magyarország egy része fölött uralkodik a dicső padisah, már több példa volt arra nézve, hogy moslim ifjakkal sikerült, szerelemre lobbantani szép és előkelő magyar hölgyek szivét; — azt hiszem, hogy a hasonló siker reménye erőt vett volna rajtam is, s lábaihoz borulok, ha nem tudom, hogy már mást szeret.

S ismered-e az ifjut, ki bálványod szivét birja? kérde Szokoli.

Igen, — és a mi több, noha vannak percek, midőn azal merem magamat kecsegtetni, hogy lehetett volna reményem a boldogságra, ha nem szeretné őt Jolán, még is nem csaknem gyülölöm, sőt igen nagy vonzalmat érzek iránta. — Mindjárt másnap eljött Kékköre, s oly szives, oly előzékeny volt irányomban, hogy azonnal eltűnt keblemből minden keserű érzet, melylyel egyelőre iránta viseltettem.

Már másnap szóba hoztam, a mit Ballassától hallottam, és megkértem a hölgyeket, hogy szerencsétlenségem dalaim éneklésével. Barátom, mint nagyvezér sem lennék oly büszke, mint akkor voltam, midőn kiolvastam a magyar dörétek arcai kifejezéséből, hogy verseim teljesen megnyerték tetszésüket. Ismered „a boldog rabszolga“ című költeményemet, melyről mindnyájan azt mondtátok, hogy sikerült általa tökéletesen lefestenem a szerelem boldogságát. — A mint ezen versemet énekelte Jolán, szemei, arca kifejezése, és az ihletség mely előmlött minden vonásán a legélelkenbben tol-

*) Ezt mondja a gyönyörű arab ősrégék egyike.

mácsolták, hogy szive egész teljében érzi a boldogságot melyet lefestettem költeményemben.

És mindannyiszor, midőn ezen dalt énekelte, ezer tör kinozta szívemet, s még is, — és erre büszke vagyok, mert szerelmem magasztos, és minden földi salaktól ment szellemisége kétségtelen jele — ha mindannyiszor midőn kiolvastam egész valójából, mennyire szereti kedvesét, hogy vajjon azon esetben, ha hatalmában állana üdve feldulásával őt karjaim közé kényszeríteni, tudnám-e ezt tenni, azt válaszoltam enmagamnak, hogy ilyesmire nem volnék képes.

Igen barátom! folytatá ismét sohajtva Omár bég, — szerelmem valóban égből alá szállt fény, mert noha reménytelenségében rejlik boldogtalanságom kuforrása, még sem juttott még soha eszembe azt ohajtani, hogy az ő boldogsága árán megvásároljam saját üdvömet, sőt ha azért, hogy ő boldog maradjon, életet és sirontuli boldogságomat kellene is feláldoznom egy percig sem haboznám azt tenni. Mert a valódi szerelem nem önző, és az a ki a szó magasztos értelmében szeret, csak imádottja boldogságát tartja szemel előtt, és nem, hogy azt feldulni inparkodnék saját hasznáért, hanem azért minden áldozatra, minden lemondásra és minden bár mily nagy kin eltüresére készen.

Soká valál mint fogoly Kékkön? kérdé Szokoli, soká kellett-e látnod a szemeket, melyek minden pillantása új tövist fejlesztett ki szivedben?

Csak három hétig, válaszolt Omár, ekkor kicseréltettem a széchenyi bég által, és midőn eltávoztam, oly kínos volt az elválás, mintha széttépődtek volna szívem minden húrjai, és mintha lellem felét kellett volna hátra hagynom, mert a leggyöngédebb, mondhatni testvéri viszony fejlett ki köztem, és a három széplelkű hölgy közt, s mint mondtam már gyöngéd érzelem csatolt boldog jegyeséhez is. A mint eltávoztam, megkellett ígérnem, hogy ha — mint akkor hittük már, — rövid idő múlva megköttetik a béke, meglátogatom őket, hogy — mint Jolán mondá, ismét élvezhessük mindazon szellemi gyönyört, melyben folytonosan részesültünk együttlétünk egész ideje alatt.

És azóta csakugyan voltál Kékkön? kérdé Szokoli.

Igen, többször! felelt Omár, és a mi több, ott voltam akkor is, midőn eljegyeztetett kedvesével, mert nem gyanítva szívem titkát, különösen meghívtak ezen ünnepélyre. Lehetetlen leírnom, a mit akkor szenvedett szívem, melynek remény nélküli szerelme ellen oly hosszan de hasztalanul küzdött eszem és eltökélésem. Megkísértem minden eszközt, hogy célt érhessek, de hiában. Megnépesítettem hárememet, a legszebb hölgyeket gyűjtöttem össze benne, mert azt véltem, hogyha karjaik közt földi lángra gyulad szívem, e láng tisztátlan füstje elfojtja a menyei tűzét. Csalódtam, a szellemi érzemény mely összeolvadt szívemmel és lelkemmel, annyira uralgott fölöttem, hogy illetlenül maradtak gyönyörű odaliskjaim. Elbocsájtottam őket, s lemondtam a reményről, le a szándékról is tovább folytatni a hasztalan küzdeést levívhatlan szerelmem ellen.

Ekkor értesültem, hogy az olasz rabszolgák közt, kiket Rhódusból hozott magával az új egri basa egy jeles festő is van. Elmentem Egerbe, s megvásároltam a művészt a basától, ki nem méltányolta tehetségét. A mint rabszolgámmá lett a festő, megígértem neki, hogy szabaddá teszem, és biztos őrizés alatt hazájába szállítatom, ha egy hölgy két arc-képét készíti el számomra.

Elvittem Kékkő vidékére, s a mint Jolán szokása szerint a kertben lévő kedvenc helyén időzött, elrejtettem a bokrok közt, hol vásznára varázsolta imádottam angyali arcát, és junoi termetét.

Visszatérvén Szolnokba, mindenek előtt elkészíttettem általa az üres hárememben levő nagy ábrát, mely előtt naponkint több órát töltve, mint hajdan Endymion a holdért, epedezem elérhetetlen csillagom után, és igazolva az esküt, hogy a szív valódilag csak egyszer szerethet, ismétlem már

ezerszer elmondott eskümet, hogy bár mily hosszúra nyuljon is életem, mindig Jolán lesz keblem bálványja és soha sem fogják más nő ajkát illetni ajkaim.

És ha el kell távoznom váramból, — folytatá rövid szünet után Omár, — magammal viszem kisebb arc-képét, mely oly ügyesen van beillesztve pajzsomba, hogy senki sem veszi észre a parányi rugót, melyet ha megnyomok, felpattan a lemez, s felém mosolyog imádottam gyönyörű arca.

Szokoli ugyan sok költőiséggel s lelki emelkedettséggel volt felruhazva, de azért mégis megvallotta enmagának, hogy nem lenne képes ily ábrándos szerelemre s ily regényes hívségre.

Sőt azt hitte, hogy később az idő, vagy más hölgy bájai véget vetnek Omár szerinte a szív természetével, s főképp a keleti vérhévvél meg nem egyező eltökélésének.

De ezen véleményét nem fejezte ki barátja előtt, mert tudta, hogy bár mit szüljön is a jövő, most még lehetetlennek mondá Omár, hogy valaha megszüntessék szerelme, melyet szívével s lelkével egygyé forrtak vélt.

Nem háborgatta hát barátját a méla gondolkozásban melybe merült, hanem a kerevet előtt álló asztalról kezébe vevén Suddi köteményeit, olvasásukkal foglalkozott mind addig, míg a dervis rikácsoló hangja jelentette, hogy elérkezett az utolsó esti ima ideje.

Ekkor mindketten a mecsetbe mentek.

(Folytatatik.)

Heti szemle.

— A nemzeti színháznál több vendéget várnak, részint új darabok, részint művészek képében. Jókai „Szécsi Mária“ történeti vígjátéka a jövő héten kerürend színre, melyben állítólag páratlan Jókainénknak igen szép drámai momentumokkal bíró szerepe leend. Az eleventollu Dobsa Lajos pedig egy tragoediát végzett be, melynek tárgya szintén a történelemből van merítve.

— Mint halljuk a „Hölgyfutár“ kiadását juliustól fogva, Wodianer F. ismert nevű nyomdatulajdonos veendi át, míg a szerkesztési gond továbbad is Tóth Kálmán elismert buzgalma leend.

— A „férfi-divatközlöny“nek a tavasz szintén megfogja hozni az örvendetes kikeletet. Jámbor Pál ur mint szerkesztő, vállalkozó nemes szelleménél fogva, nem tartozik azok közé, kiket a mutatkozó közöny visszariaszt kitüzött céljuk kivitelében, hanem áldozattal, erélyvel és kitartással odakivánja a közönséget mintegy kényszeríteni, hogy közhasznu hivatásának, az irodalom minden águ közlönyének buzgó pártfogásával, hatályosan megfeleljen. Különösen az iparosoknak, névszerint a szabóknak utmutatóul és mintául kíván szolgálni a nevezett szaklap, azért szabás- és mustrarajzokat adand, világos és érthető magyarázó szöveggel. Ajánljuk az illetők buzgó és lelkes pártfogásába.

— A „férfi divat“ kezelői közül ajánljuk Viller Imre szabómestert (Sándorutca 12. sz.) ki valóban meglepő szabóssággal kezeli az ollót, s kezéből az öltöny tisztán megyen ki. Tavaszra különösen egy sajátságos ősi divatu „Zrinyit“ tervez, mely sokban hasonlít ahhoz, melyet a szigetvári hős utolsó diadala alkalmával viselt. Ez öltöny egyszerű zsinórtattal van ékesítve, ára meglepetésig olcsó. Mindjárt szomszédságában lakik Vajda József ur, ki pompás, izletes és olcsó magyar csizmákat készít, s fölfogva a kor intő szavát, céhbéli társaival ellenkezőleg, a tavaszi csizmák árát még lejjebb kívánja szállítani. E két derék iparos a magyar irodalom pártfogása körül is sok érdemmel bír; miért megérdemlik, hogy viszont ők is buzgó pártfogással találkozzanak.

— Heckenast Gusztáv azt jelenti, hogy nála Horváth Mihály „Magyarok történetének“ második kiadása fog meg-

jelenni nem sokára 4 kötetben. Az első kiadás óta történeti ismereteink kivált az oklevelek tanulmányozása által nagyon gyarapodtak, a miért is méltán gondoskodott róla Hatvani Mihály, hogy ezen mostani kiadás oly átdolgozásban jusson a közönség kezébe, mely a tudomány jelen fejlődési pontjának megfelel. Közönségünk, mely hazánk történelme iránt oly kiváló érdeklődéssel viseltetett mindig, kétségkívül Szalay mellett Horváth Mihály történetét is fogja pártfogásában részesíteni.

— Aradon „Aradi természetbarátok egylete“ alakult, mely értekezések, előadások és kísérletezések által mindig szélesebb körben iparkodik a természet ismeretét terjeszteni.

— Febr. 21-én a Wanderert és a Morgenpostot lefoglalták. Az Ost-Deutsche Post szerkesztőjét megintették.

— Hiad or, ismert nevű magyar író, ki 10 esztendő óta Párisban élt, legfelsőbb engedelménél fogva, hazájába visszatért.

— Ujvidéken e napokban egy új szépirodalmi szerb lap meg fog jelenni. Címe: „Danica“ (Hajnal). Szerkesztője és tulajdonosa Popovits György, a Srbski Dnevnik eddigi segéd-szerkesztője. A lap havonként háromszor fog kiadani.

— Tisztelt munkatársunk Ránosztai Rezső egy olasz magyar szótárt bevégezett, mely mintegy 40 ívet tesz. Most egy jó olasz szótár annál inkább hiányt pótol, mert nagyon sokan tanulmányozzák ifjaink és hölgyeink közül e nyelvet. Reményljük, hogy pesti kiadóink szívesen fognak vállalkozni ezen első olasz-magyar szótár kiadására.

— A „Pesti Hírnök“ mutatvány lapjából, örömmel vetjük ki, hogy napi sajtónk egy célszerű közlönyvel fog gazdagodni. Március 12-ik napjától kezdve a Pesti Hírnök ünnepeket kivéve minden hétköznapon fog megjelenni. A lap átalakítása eszméjénél az olvasó közönség főleg azon része tartatott szem előtt, mely akár kényelemből, akár elfoglaltsága miatt újságolvasásra kevés időt akar fordítani, s a napi eseményekről mégis mérsékelt díjért elegendő tudomást nyerni ohajt. A lap képekkel jelenik meg. Kiadója Werfer Károly. Tulajdonos szerkesztő Dr. Szabó Alajos. Előfizetési ár vidéken negyedévre 4 ft., március 12-étől f. e. június végeig 4 ft. 60 kr. — Félévre 7 ft. 50 kr., egész évre 14 forint.

— „Debreceni Lapok“ cím alatt új iparos és szépirodalmi lap van keletkezében, mely főleg a tősgyökeres magyar Debrecen és vidéke érdekeit képviselendi.

— A belgrádi szerb olvasóegylet (Csitnicza) e napokban tartott közgyűlésében azt határozta, hogy jövőre magyar időszaki közlönyre is előfizet.

— „Magyarország és Erdély képekben“ címe azon diszmunkának, melynek első kötete, avagy 36 füzete éppen most jelent meg Darmstadtban Lange Györgynél. E munka szövegét Hunfalvy János írja, Rohbock Lajos pedig hazánk legszebb vidékeit mutató acélmetszetekkel látja el. — A második kötetben Magyarország egyéb részeit fogja szövegben és képen hozni, a harmadik kötet Erdélyt. Ugy halljuk, hogy ezen három kötettel a munka beleszen fejezve. De a ki megismerkedett ezen gyönyörű vállalattal, nem fektethet nagy súlyt arra, hogy a munka három kötetlen be legyen fejezve, és inkább óhajtania kell, hogy rendes időközben, és addig jelenjék meg, a meddig a széles magyar hazában még érdekes hely találhatik, melyet velünk és a külfölddel megismertetni szép és hasznos. A gyönyörű munka megszerkezhető úgy is könnyű, minthogy füzetekint adatik ki.

— Megjelent a „Hazánk“ című, Török János által szerkesztett történeti közlemények másodévi folyamának 3—6-ik füzete. E tartalomdus folyóiratnak érdekessége minden következő füzetrel növekszik, mint azt a jelen füzetek tartalma tanúsítja. 1. Magyar Pantheon. I. Négyessy báró Szepessy Ignác pécsi püspök, arcképevel. Mendlik Agoston-tól. II. Rozgonyi Simon. Sarkady Istvántól. 2. Magyar kró-

nika. Bécs városa nevezetességei. Dr. Hegedűstől. 3. Irodalmi emlék. Salamon Magyarország királya. Irta deákul Friz András J. T., fordította Mártonffy József Jézus társasági tag, utóbb erdélyi püspök. Közli Dr. Ötvös Agoston. 4. A hazai művészet kincstára. Egy festett kezdőbetű, az esztergami főegyház könyvtárában őrzött Bakacsféle gradua-léból. Két fametszvényvel. Közli Paur Iván. 5. Magyar régiségek. Szalkán (Zalka) László esztergami érsek és magyar primás cimere fametszvényvel. Magyarázza Paur Iván. 6. A hazai történelem oklevéltára. I. Szolimán szultánnak a mohácsi ütközetnél nyert győzelmét hirdető levele. A törökből fordította Vámbéry Armin. II. A két Serédy. Korrajz a magyar nemzet multjából. Közli b. Balassa Antal. III. Adatok és oklevelek II. Rákóczy Ferencz és a szathmári békekötés történetéhez Török János. IV. A Jászság a török foglalás idejében 1565—1685. Korrajz. Irta Kempelen Győző. 7. Jelenetek az ősi magyar közéletből. István cs. k. főhercegnek, Magyarország nádorának ünnepélyes beigtatása Pest, Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegyék főispáni székébe 1847-ik évi october havában. A pestmegyei közgyűlési jegyzőkönyv szerint Török János. 8. A jelenkor mozzanatai. I. Kazinczy Ferenc évszázados ünnepe. A koszorus író mellszobra képével, II. Primási aranymise. III. Az erdélyi Múzeum megnyitása. — A „Hazánk“ ez évi folyamára még folyvást fogadtatik el előfizetés, vidékre 6, helyben 5 frtjával.

— Reményi Ede folytatni fogja hangversenyeit. Az első február 29-re volt hirdetve. Pesten alig van zenekedvelő, ki e hírek ne örvendene.

— A nemzeti színházban a horvátországi szükölködők fölsegélésére, hír szerint, nagyszerű zenészi s szavalati előadás fog tartani.

— A „Bajai Közlöny“ és a „Nép Ujsága“ az első, a „Szegedi Híradó“ a második írásbeli megintést kapták.

— Szabadka városa Ludas nevű praediumján önálló rom. kath. plébániát kíván felállítani, és az ez iránti engedélyért már folyamodott.

— Lugoson egy zsandárkapitány szolgálójának szeretője meghalván, azért az inas megtébolyodott, mely állapotban pisztolyokat ragadván, az utcákon lövöldözött és egy szolgálót megsebesített. A többi zsandárok által megkötötztetvén és bezárattatván az inas, ez utóbb mégis alkalmat talált, hogy önmagát föbe löhesse.

— Schöndorfon a birtokos grófnő Nostitz Paulina egy árva-intézetet akar felállítani az Alsó- és Felső-Ausztriából származó 150 mindkét nembeli, de 8-ik évi korukat már meghaladott árva befogadására, és mezei gazdasági célokra való neveltetésére. Hát a bánági árvákról ki fog gondoskodni?

Temesvári újdonságok.

* A Delejti 8-ik számában említett tevének egy bánági 172 éves emberről, kinek Kodo-nak nevezett születéshelye ellen a névferdítés miatt gyanakodunk. Azóta Ponori Thewrewk József „Magyar nyelv-kincsek“ című könyve került kezünkbe, mely egy régi nyomtatvány után következőleg közli a hosszas életnek ezen ritka példáját: „Rovin János, rác nemzetből, görög hiten való, a ki 1552. esztendőben született, és Temesvármegyében a karansebesi kerületben, Szadova nevű faluban lakott, élt 172 esztendőig, I. Ferdinandus, II. Maximilian, II. Rudolphus, II. Mathias, II. és III. Ferdinandus, Leopoldus, Josephus és VI. Carolus, tudniillik kilenc magyarországi királyok alatt; még is az 1724. esztendőben, a mint ennek előtte egészséges és friss vala. Fellelégül vett magának Sára nevű rácleányt, a ki 1560. esztendőben született; ki is azon 1724. esztendőben 164 esztendővel. Élt ezen házastársával 147 esztendőig, a fe-

lebb megemlített esztendőben. Szült abból számos gyermekeket, a kik között a legkisebbik fia 116, az unokájának pedig unokái 35, 36 esztendősek abban az esztendőben valának, stb.“ — Ha ezen közlemény igaz, akkor Rovin János vagy Jonás, ugyan azon esztendőben született, melyben Temesvár török kézre került; ő az egész, 164 évig tartott török foglalás ideje alatt élt, sőt minthogy Temesvár 1716-ik évben szabadittatott fel a török járom alól, még ezen időn jóval túl is járt még az élők közt — a régi századok és nemzedékek egy felejtett maradványa.

* A temesvári takarékpénztár kimutatása szerint f. évi február havában 454 fél betett 76,705 ft. 57 krt., 145 fél pedig kivett 65083 ft. 40 krt.

* Vasárnapon m. hó 26-án az alakítandó Lloyd-társaság aláírói közgyűlést tartottak, melyben az alapszabályok iránt történt megállapodás. Egyszersmind választmány neveztetett ki, mely az egylet alakítására szükséges hatósági engedélyt kinyerje, és időközben a szükséges helyiséget kibérelje. A tagok száma eddig 120-ra megy, de kétséget nem szenved, hogy az alakulásig számuk tetemesen fog növekedni

* A kereskedelmi kamara folyamodása következtében a pénzügyministerium megengedte, hogy a két pengő krajcáros rézpénz még f. e. június végeig maradhasson forgalomban.

* Mennyire növekszik a közbizodalom helybeli takarékpénztárunk iránt évről évre, láthatni azon tényből, hogy míg a jelen súlyos pénzügyi viszonyok közt a mult évben majdnem valamennyi takarékpénztár több visszafizetésre volt kényszerítve mintsem bevett, addig 1859. évben a temesvári takarékpénztárnál a befizetések 929211 ft. 9 kr., a visszafizetések azonban csak 698465 ft. 51 kr., és hozzászámítván a 4621 ft. 27 krnyi kamatozatot, összesen 703086 ft. 78 kr rugtak. A takarékpénztár tiszta jövedelme a mult évben 19714 ft. 4 krban állt, noha az intézet csak 5 száztólit kívánt adósaitól, és szinte annyit engedményezett a betevőknek is. — A cs. kir. tartományi pénzügyi igazgatóság mult évi január 5-én kelt közleménye folytán, a takarékpénztár a maga belvárosi három emeletes (38. sz. régi, 36. sz. új) házát tökéletes sajátjának tekintheti, beleértetvén annak eladhatási jogát is.

* Hetivásári árak március 2-án. Buza legjobb 4 ft. 90 kr., középszerű 4 ft. 75 kr., legcsekélyebb 4 ft. 60 kr. —

Kétszeres 3 ft. 70 kr. — Rozs 3 ft. 10 kr. Árpa 2 ft. 30 Zab 1 ft. 60 kr. — Tengeri 2 ft. 80 kr. mérőnkint. — Széna 2 ft. 50 kr., Szalma 1 ft. 20 kr. mázsánkint a. é.

A PESTI LÓVERSENYEK SOROZATA 1860.

(Május 28. 30. 31.)

Első nap. Pünkösöd hétfő, május 28-kán.

I. Hack-Stakes.

1 1/2 mf. — Futhatnak a birodalomban nevelt félvér-lovak. Urlovarok a szokott színekben. — Tét: 10 for.; „fuss vagy físz.“ — Az aláírás e versenyre kötelez 1860. évig bezárólag. — Ki csak egy évre ir alá, 100 for. tételt fizet. — Teher: 4é. 125 font; 5é. 130 font; ménre 3 fonttal több. — A 2-dik lóé 50 for. — Ötven aláíró vagy nincs verseny. — 32 aláírás. Nevezni lehet minden évben martius 31-ig.

II. Első Császárdíj 1000 darab cs. kir. ausztriai arany.

Futhat 4 éves és idősb minden országbeli mén- és kanca ló — 3 1/2 mföld. Tét: 250 for.; bánat 125 for.; a verseny előtt egy hónappal bejelentve a bánat csak 70 for. Teher 4é. 105 font; 5é. 111 font; 6é. és idősbre 114 font. Kancára 3 fonttal, ausztriai birodalomban született lóra 5 fonttal kevesebb. Egy első Császárdíj nyerőjére 4 fonttal, két ily díj nyerőjére 6 fonttal, három vagy több ily díj nyerőjére 8 fonttal több. A tét- és bánatpénz fele az első, fele a második lóé. Nevezés: mart. 31-ig.

III. Egyesült nemzeti díj: 400 arany 30 arany értékű serlegben.

Futhat magyarhoni 3é. minden mén és kanca, 1 ang. mf. Teher: 95 font, kancára 2 fonttal kevesebb. Lóra, mely bármit és bárhol nyert, 5 fonttal több. Tét: 40 arany; fele bánat; a tétosz fele az első, fele a második lóé. Bejelentés martius 31-ig.

A nemzeti díjra a f. 1860 évtől kezdve két évvel előre állnak nyitva a nevezések a következő fokozatokkal:

Az egy éves csikó nevezése (két évvel az illető verseny előtt): tét 40 arany, bánat 10 arany; nevezési záródó: a pesti versenyek utolsó napja.

A két éves csikós nevezése (egy évvel az illető verseny előtt): tét 40 arany, bánat 20 arany; nevezési záródó: a pesti versenyek utolsó napja.

A három éves csikó nevezése (1861-től kezdve); tét 40 arany, bánat 40 arany. Nevezés: mart. 31. minden évben.

(Folytatatik.)

Kiadó és felelős szerkesztő Pesty Frigyes.

HIRDETÉSEK.

8200. szám.

5. sz.

Cs. k. szabad. osztrák államvasuttársaság.

HIRDETÉS.

F. évi február 18-ától kezdve további rendelkezésig a második számú személyvonat minden szombaton estveli 5 óra. 30 perckor Baziásról Temesvárra el fog indítani, mely is a cs. kir. szabad. első Dunagőzhajózási társaság Orsováról jövő személyszállító hajójával érintkezvén, az utazhatási kapcsolatot a 2-ik számú személyvonattal Temesvárról Bécsig létre hozza. A hajónak nagyobb elkészési eseteiben a t. c. utazók külön vonattal Temesvárra fognak hozatni, hogy a 4-ik számú vegyes és személyvonathoz csatlakozhassanak, mely onnan reggeli 5 óra 30 perckor Pestre és Bécsbe elindul.

Bécs február 17-én 1860.

A főigazgatóságtól.

(1-3)

Előfizetési felhívás

„VÁLSÁGOS NAPOK“

cimű regényre.

A regény, két nagy kötet, már sajtó alatt van, és f. é. aprilis elején okvetetlenül szét fog küldetni; az előfizetések tehát legfőlegb március 15-ig váratnak. Előfizetési díj a szépen kiállítandó két kötetért, fűzve, postai szétküldéssel: **2 ujforint**; bolti ára nagyobb leend. A tisztelt előfizetők névsorozata a műhöz csatoltatik. Gyűjtők tiz előfizető után tiszteletpéldányt nyernek. Az előfizetési leveleket ilyen cím alatt kérem beküldeni: Előfizetési pénz, Emilia „Válságos napok“ című regényére, Engel és Mandello nyomdatulajdonosokhoz Pesten.

Emilia.